

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องการเปิดรับและความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่มีต่อประชาชนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการทำวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) เพื่อศึกษาการเปิดรับและความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่มีต่อพฤติกรรมของประชาชนด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ชนิดคำถามปลายปิด (Close - ended Questions) และคำถามปลายเปิด (Open - ended Question) ผู้วิจัย ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในด้านเนื้อหา คือ ความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์ การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปร
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชากรในช่วงอายุ 26-37 ปี และต้องมีประสบการณ์ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติอย่างน้อย 1 ครั้ง ที่ติดตามแฟนเพจเฟซบุ๊กกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 44,295 คน (เฟซบุ๊กแฟนเพจกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2560)

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในช่วงอายุ 26-37 ปี ทั้งหญิงและชาย ที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติอย่างน้อย 1 ครั้ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากการนำจำนวนประชากรทั้งหมดที่ติดตามเฟซบุ๊กกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และ

พันธุพีช มาแทนค่าในสูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่เราทราบจำนวนประชากร (Taro Yamane, 1973) โดยมีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และสัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

ในกรณีที่	e	=	ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง
	N	=	ขนาดประชากร
	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยได้แทนค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ติดตามเพชบุรีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพีช

$$\begin{aligned} n &= \frac{44,295}{1+44,295(0.05)^2} \\ &= 399.99 \end{aligned}$$

ดังนั้นผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประมาณ 400 คน เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ที่ใช้ผู้ที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย คือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละหน่วยมีโอกาสถูกมากน้อยเท่าไร และเป็นกรเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการโดยไม่มีหลักเกณฑ์

ตัวแปร

ในการวิจัยนี้ได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรต้น คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุพีช และความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพีช

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎีหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของงานวิจัย และสร้างเครื่องมือในการวิจัย ให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของงานวิจัย

2. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน ในด้านข้อมูลวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่

- นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์
- นักวิชาการเผยแพร่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
- นักวิชาการข้อมูลสถิติ ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลสถิติ
- นักวิชาการป่าไม้ ผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อนุรักษ์

3. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถาม จากเอกสารของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาแบบทดสอบเพื่อให้เกิดความชัดเจนตามความมุ่งหมายงานวิจัยยิ่งขึ้น

4. นำข้อมูลที่ได้ มาทำการสร้างแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูลในการวิจัย คือ แบบสอบถาม คำถามปลายปิด เพื่อให้ผู้ตอบคำถามเลือกคำตอบข้อที่ต้องการมากที่สุด โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์

เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

เป็นคำถามเกี่ยวกับการรูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ความถี่ในการท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติ ภูมิภาคในการท่องเที่ยว องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติและพื้นที่ป่าอนุรักษ์

ส่วนที่ 3 การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์

เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์ที่เป็นบุคคล และสื่อประชาสัมพันธ์ที่ไม่ใช่บุคคล

ส่วนที่ 4 ความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์

เป็นคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารโดยการให้ข้อมูล การสร้างความรู้จากสื่อประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในการจัดการพื้นที่ และการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ส่วนที่ 5 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เป็นคำถามเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว การกระตุ้นจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการสร้างความรู้และความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นำแบบสอบถามฉบับร่าง เพื่อนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก พิจารณาตรวจสอบ และขอคำแนะนำ รวมทั้งแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและชัดเจนตามความมุ่งหมายของงานวิจัย

นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำ และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

การตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาใช้สำหรับการศึกษาวิจัยไปตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ในเครื่องมือ คือ

1. การทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการวัดที่สะท้อนให้เห็นว่าเครื่องมือหรือแบบสอบถามนั้น สามารถทำหน้าที่วัดเนื้อหาที่ต้องการจะวัดได้ โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบเบื้องต้น (Pre - test) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมและถูกต้องมากที่สุด

2. การทดสอบหาค่าความถี่เชื่อมั่น (Reliability test) เป็นการทดสอบความแม่นยำของเครื่องมือแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเพื่อนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทางสถิติ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคควรมีค่าไม่น้อยกว่า 0.6 ซึ่งจากการทดสอบของแบบสอบถามนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาคเท่ากับ 0.6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการทำแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์ให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายในช่วงอายุ 26-37 ปี มีประสบการณ์ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติอย่างน้อย 1 ครั้ง จากนั้นจะดำเนินการรวบรวมแบบสอบถาม จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ก่อนที่จะนำมาประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล (Editing) ความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการลงรหัสข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ SPSS เพื่อคำนวณค่าสถิติเชิงพรรณนา เพื่อใช้ในการแจกแจงความถี่ แจกแจงค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยตามเครื่องมือแบบสอบถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์

เป็นการแสดงผลลักษณะบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยใช้ตารางแสดงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยแบบสอบถามมีลักษณะตรวจสอบรายการ (Check - list)

ส่วนที่ 2 การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง เสียงตามสาย สื่อสิ่งพิมพ์ บัญชีประชาสัมพันธ์ สื่อออนไลน์ และสื่อบุคคล การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) โดยระดับการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประเมิน Rating Scale โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4 คะแนน	หมายถึง	มาก
ระดับ 3 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2 คะแนน	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1 คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง มาพิจารณาระดับเกี่ยวกับรูปแบบการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอัตราภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5 - 1)}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์เฉลี่ยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย สามารถสรุปได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 1.80	มีการเปิดรับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.81 – 2.60	มีการเปิดรับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.61 – 3.40	มีการเปิดรับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.41 – 4.20	มีการเปิดรับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.21 – 5.00	มีการเปิดรับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์
พืช ได้แก่ แจกข่าวสาร สร้างองค์ความรู้ และสร้างภาพลักษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการ
วิเคราะห์เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) โดยระดับ
ความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีลักษณะแบบสอบถาม
เป็นมาตราประเมิน Rating Scale โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4 คะแนน	หมายถึง	มาก
ระดับ 3 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2 คะแนน	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1 คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมา
พิจารณาระดับเกี่ยวกับรูปแบบความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และ
พันธุ์พืช ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอัตราภาคี่น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5 - 1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์เฉลี่ยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย สามารถสรุปได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 1.80	มีความเข้าใจน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.81 – 2.60	มีความเข้าใจน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.61 – 3.40	มีความเข้าใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.41 – 4.20	มีความเข้าใจมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.21 – 5.00	มีความเข้าใจมากที่สุด

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่ การปฏิบัติตนในเขตอุทยาน
แห่งชาติ และกิจกรรมนันทนาการ การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาโดย
ใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) โดยระดับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มี
ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประเมิน Rating Scale โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4 คะแนน	หมายถึง	มาก
ระดับ 3 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2 คะแนน	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1 คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมา
พิจารณาระดับเกี่ยวกับรูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอัตราภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{(5 - 1)}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์เฉลี่ยพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถสรุปได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 1.80	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.81 – 2.60	มีการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.61 – 3.40	มีการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.41 – 4.20	มีการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.21 – 5.00	มีการปฏิบัติมากที่สุด

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลโดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายผลการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) นำมาทดสอบความสัมพันธ์จากค่า Chi - Square test วัดความสัมพันธ์โดยค่าสถิติ Contingency Coefficient ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ประมวลผลข้อมูลจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ โปรแกรม SPSS